

stor forskjell for han/henne, skriver Marit Handeland.
Foto: Sara Johannessen Meek / NTB / arkiv

han/henne. Det er ikke så rart at dette ikke skjer når det er på det mest urolige i bruddet. Rapporten har fått historier om hva som gir hjelp i slike situasjoner. De viser at når skolen og barnehagen vet om det som skjer gir det støtte og er godt.

Det er viktig å forstå at nå er det krise, nå er det lov å ha det vondt. Det er en grunn til at en ikke er så konsentrert, eller klarer å holde seg i ro i timene eller samlingsstund. Da blir det mer toleranse for dette, når en kjenner til grunnen.

Som helsesykepleier blir vi brukt når barn er urolige. Barn ser ikke alltid sammenheng med skilsmissem og sinnet, og det gjør ikke vi heller, før vi vet. Det er så viktig å kjenne til at det er krise. Det må deles med verden. Ungdommene har svart i undersøkelsen at de brukte helsesykepleier for å få hjelp og mange har fått gruppetilbudet «To hjem-samtaler».

Dele opplevelser

Min erfaring er at å dele sine opplevelser med andre i samme situasjon, er godt. Da er de ikke alene, og smarte tips blir delt. Jeg har også hatt fine foreldremøter med de skilte foreldrene etter at slike samtalegrupper er avsluttet.

De kommer enten i hvert sitt foreldremøte, eller møter sammen. Da deler vi anonyme råd fra barna med foreldrene: «Du må ikke bruke meg til å gi den andre beskjeder, snakk sammen!» «Dere må samarbeide om ferie. Jeg skal ikke velge den alene» «Husk at vi er like glad i begge og ikke liker at dere snakker stygt om den andre».

Barn gjør så godt de kan i krisen og sorgen, akkurat som foreldrene. Men det er foreldrene som har mulighet og ansvar for å lette trykket. Bufetat har familievern-tilbud. Mange rapporterer om at det gjør en forskjell å få hjelp, selv om det bare er en av foreldrene som tar imot hjelp.

En svekking av Opplysningsvesenets fond vil ramme verdifulle kirker

KULTURHISTORIE: Flytting av verdier fra Opplysningsvesenets fond til Statskog vil svekke arbeidet med bevaring av kulturhistorisk verdifulle kirker. Tilgangen på jakt og fiske sikres like godt uten endringer i eierskapet.

BJØRG TYSDAL MOE

Styreleder,
Hovedorganisasjonen KA

Norges Jeger- og Fiskerforbund tar i en høringsuttalelse til orde for å overføre skogseiendom fra Opplysningsvesenets fond (OVF) til Statskog for å sikre allmennheten et jakt- og fisketilbud. Statskog foreslår det samme med en lignende begrunnelse.

Imidlertid tilbyr OVF allerede i dag allmenn tilgang til jakt og fiske på fondets eiendommer til priser som tilsvarer Statskogs. Samarbeid med lokale jeger- og fiskerforeninger gir lokal tilknytning og god helårlig forvaltning. Denne praksisen bør kunne videreutvikles til glede for allmenheten.

En overføring, slik både forbundet og Statskog selv foreslår, er derfor ikke nødvendig. Tvert imot – OVF har langsigtede forpliktelser og trenger den sikkerheten som ligger i å eie disse eiendommene.

Kritisk for mange kirkebygg

Da regjeringen i februar lanserte Bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg, var Erkebisppegården

HISTORISK: Mange eldre prestegårder som er gått ut av tradisjonell bruk som bolig, har fått nytt innhold og ny bruk gjennom Opplysningsvesenets fonds rehabilitering og utleieavtaler. Luster prestegård er en av disse.

Foto: Privat

i Trondheim et passende sted. Gården har i mer enn 800 år vært arena for viktige møter, og den ligger vegg i vegg med selveste Nidarosdomen – et prakt eksempel på restaurering og kompetanseutvikling anerkjent og registrert av UNESCO som god vernepraksis.

Domkirken er imidlertid ikke representativ for tilstanden til de kulturhistorisk verdifulle kirkene i Norge. Situasjonen for mange kirkebygg er kritisk, og viktig kulturhistorie står på spill. Bevaringsstrategien kommer sent, men forhåpentlig godt.

Trenger forutsigbarhet

Det økonomiske fundamentet for kirkebevaringsstrategien er årlige utbytter fra OVF. Regjeringens ambisjon er å tilføre kirkebevaringsfondet 500 millioner kroner årlig, og de vil supplere med midler over statsbudsjettet de

årene OVF ikke kan levere så store utbytter.

Men politiske vinder kan snu fort. Derfor er det viktig å sikre at Opplysningsvesenets fond kan gi så store utbytter som mulig nå og i fremtiden, og på den måten sikre bevaringsstrategien uavhengig av politiske vinder og årlige budsjettforhandlinger.

Derfor går alarmen når Norges Jeger- og Fiskerforbund og Statskog tar til orde for å overføre alt av utmarks- og skogseiendommer fra OVF til Statskog. Dette er eiendommer verdt flere milliarder kroner. En oppdeling av OVF vil redusere evnen til å gi utbytte i dag og muligheten til å utvikle verdier og utbytter i fremtiden. Bevaringsstrategien er avhengig av en solid, økonomisk plattform.

Må finansieres med skatt

En overføring til Statskog er altså verken nødvendig, effektiv, kostnadsmessig forsvarlig eller hensiktsmessig for å oppnå det formålet som OVF og høringsinstansene er enige om: At allmenheten skal sikres tilgang til statlig eid skog og utmark. Tvert imot vil en overføring av skogeiendommene til Statskog svekke et omdannet OVF sin mulighet til å løse sine samfunnsoppdrag.

Blir OVF svekket, må kirkebevaringen i større grad finansieres med skattekrone i konkurranse med helse-, skole-, sikkerhetspolitikk og andre viktige områder. Da kan satsingen som kirkebevaringsstrategien legger opp til svekkes. Det vil være svært uheldig for de kulturhistorisk verdifulle kirkebyggene som sårt trenger et løft.

Språklege og andre typar tolkingar

BIBELTOLKING: Ein tekst kan ha éin språkleg tolking og samtidig fleire teologiske og antropologiske tolkingar.

ANDREW WERGELAND

Universitetslektor i Det gamle testamentet og hebraisk, MF vitenskapelige høgskole

I eit essay i Vårt Land fortel Jorunn Økland blant anna om ein artikkel av Wayne Meeks frå 1974, som handlar om eit mogleg androdynt ideal eller mål for dei som vart døypte i Paulus-kyrkjelydane. Ifølgje henne meinte Meeks at ei bokstavleg lesing av 1 Mos 1,27 fører til den konklusjonen at Gud skapte det første mennesket både mannleg og kvinneleg, altså androgynt.

Etterpå, som ein kommentar til denne påstanden, forklarte Andrea Márkus Nilsen på språkleg grunnlag kvifor konklusjonen ikkje stemmer. Økland svarte på hennes innlegg ved å påpeika at Nilsen bruker uttrykka «einaste reelle» og «naturlege tolkinga» når ho konkluderer. Ifølgje Økland, kan ikkje det stemma sidan

folk har kome fram til andre tolkingar gjennom historia.

Ulik bruk av «tolking»

Men her bruker Nilsen og Økland ordet «tolking» på forskjellige måtar. Nilsen har gitt ei språkleg tolking av ordlyden i grunnteksten til 1 Mos 1,27 basert på inngåande kunnskap om korleis hebraisk er brukt i Det gamle testamentet. Økland på si side nemner teologiske eller antropologiske tolkingar av 1 Mos 1-2 som berre har overflatisk kontakt med grunnteksten. Dei er knytte til ord og uttrykk i teksten, men er ikkje avhengige av eller utleide av det språklege innhaldet i han.

Meeks skriv sjølv at myten om det androgyne urmennesket vart «lesen inn» i 1 Mos 1-2. Dette vart gjort av menneske som av ein eller annan grunn las ordet 'adam' i desse kapitla med same referanse, noko som er korleis nødvendig eller naturleg.

Å knyta enkelte element i ein tekst til ei oppfatning som teksten som heilskap ikkje gir grunnlag for, har lenge vore ein vanleg måte å «tolka» bibelen på – ikkje på den måten at ein prøver å leggja ut korleis teksten opphavleg

vart forstått, men heller at ein bruker teksten til å forklara eit fenomen eller formidla ein tanke. Tenk berre på korleis Paulus gjer eit poeng ut av den hebraiske eintalsforma *zera* «frø, ætt» i fleire GT-tekstar (1 Mos 12,7; 13,15) når han argumenterer i Gal 3,16 for at Kristus er den éine *zera* av Abraham som Gud gav lovnadene til.

Fleire moglege tolkingar

Det er vanskeleg å førestilla seg at Paulus ikkje var klar over at ordet viser i desse tekstane til Abrahams etterkomarar – i fleirtal. Men han bruker eintalsforma i den hebraiske teksten til å setja ord på korleis han forstår Jesu særstilling.

Nilsen avviser aldri at folk har tenkt Gud opphavleg skapte eitt androgynt urmenneske. Men essayet til Økland kunne etterlata inntrykk av at denne oppfatninga var basert på ei adekvat, bokstavleg lesing av 1 Mos 1,27, noko som ikkje er tilfellet. Det var difor nødvendig å klara opp denne moglege misforståinga. Ja, ein tekst kan ha ein «einaste reelle» og «naturleg» språkleg tolking og samtidig fleire moglege/faktiske teologiske/antropologiske tolkingar.